

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce
Interaktivní environmentální projekt
Lúno

BcA. Michaela Fojtů

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce
Interaktivní environmentální projekt
Lúno

BcA. Michaela Fojtů

Vedoucí práce: Doc. akademický malíř Vladimír Merta
Katedra výtvarného umění
Intermediální tvorba, specializace Intermédia

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Michaela FOJTŮ**
Osobní číslo: **D19N0042P**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Intermediální tvorba, specializace Intermédia**
Téma práce: **INTERAKTIVNÍ ENVIROMENTÁLNÍ PROJEKT**
Téma práce anglicky: **INTERACTIVE ENVIRONMENTAL PROJECT**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr:

Diplomová práce vychází z dosavadního autorského uměleckého výzkumu, na který i navazuje z důvodu volby tématu. Konkrétněji využívá propojování, rozšiřování, ale také omezování prostoru pomocí různých medií, jako je např. malba, instalace v prostoru či socha.

Způsob realizace:

Intermediální instalace v prostoru, kombinované médium (malba, objekt, performance apod.)

Cíl:

Práce má za cíl soustředit se na haptickou práci s plochou. Vzniká série děl, které reflektují prostor a jeho omezování či narušování. Díla jsou tvořena kombinovanou technikou. Důležitou roli hraje také způsob nanášení barvy, rytmus a intenzita. Dílo kompenzuje potřebu určovat si vlastní prostor, rozpínat se a formovat své teritorium v době, kdy je do této sféry života často zasahováno z vnějšku.

Předpokládaný charakter výstupu:

Intermediální umělecká instalace v prostoru o rozsahu minimálně 2 metrů.

Rozsah průvodní zprávy:

Minimálně 8 normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 8 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- GOMBRICH, E. H. *Umění a iluze: studie o psychologii obrazového znázorňování*. Vydání druhé. Přeložil Miroslava GREGOROVÁ. Praha: Argo, 2019. ISBN 978-80-257-3031-7.
- LINDAUROVÁ, Lenka, PROCHÁZKOVÁ, Bára, ed. *Mezera: mladé umění v Česku 1990-2014*. V Praze: Společnost Jindřicha Chalupceckého, 2014. Magnus art (Yinachi). ISBN 978-80-905317-3-4.
- MORGANOVÁ, Pavlína, Terezie NEKVINDOVÁ a Dagmar SVATOŠOVÁ. *Výstava jako médium: české umění 1957-1999*. Praha: VVP AVU, 2020. ISBN 978-80-88366-13-3.
- MORGANOVÁ, Pavlína. *Akční umění*. Olomouc: Votobia, 1999. ISBN 80-7198-351-9.
- RYBNÍČKOVÁ, Alena, Radek CHLUP, Martin PEHAL a Evelyne KOUBKOVÁ. *Happening: mezi záměrem a hrou*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2015. ISBN 978-80-7331-377-7.
- FLUSSER, Vilém. *Postdějiny*. Přeložil Petr BLÁHA. V Mělníku: Přestupní stanice, 2018. ISBN 978-80-270-4476-4.
- PSCHIEDTOVÁ, B., SCHWIPPEL, J. *Umění 20. století. I. díl*. Praha: Slovart, 2011. ISBN 978-80-7391-572-8.
- PSCHIEDTOVÁ, B., SCHWIPPEL, J. *Umění 20. století. II. díl*. Praha: Slovart, 2011. ISBN 978-3-8365-3519-9.
- HEIDEGGER, Martin. *Básnický bydlí člověk: německo-česky. 2., opr. vyd.* Přeložil Ivan CHVATÍK. Praha: OIKOYMENH, 2006. Knihovna novověké tradice a současnosti. ISBN 80-7298-165-X.
- FLUSSER, Vilém. *Do universa technických obrazů*. Praha: OSVU, 2001. Eseje. ISBN 80-238-7569-8.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. akademický malíř Vladimír Merta**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 15. září 2021

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

V Plzni, duben 2022

.....

podpis autora

Obsah

Poděkování	6
Mé dosavadní dílo v kontextu specializace	6
Téma a důvod jeho volby	7
Proces přípravy	9
Proces tvorby	10
Popis díla a technologická specifika	13
Přínos práce pro obor	14
Resumé	14
Seznam použitých zdrojů	15
Přílohy	16

Poděkování

Na úvod bych ráda poděkovala svému vedoucímu doc. akad. mal. Vladimírovi Mertovi za důvěru a trpělivost, kterou mě zahrnoval po dobu celého mého studia ve svém ateliéru. Děkuji za pochopení a velkou dávku představitosti. Jsem přesvědčena, že to nebylo nadarmo. Velmi si vážím veškeré podpory od lidí kolem sebe nejen v cílové rovině mého studia. Doufám a věřím, že nejen tato diplomová práce ale i další mé počínání povede k obohacování oboru. Ať už formou dalšího bádání či akcí v uměleckém provozu.

Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Studiu na magisterském oboru Intermédia předcházelo studium v ateliéru Knihy a tvarování papíru. Právě tvorba bakalářské práce z velké části předurčila mé další akademické směřování, jelikož ve mně prohloubila zájem o prostor a objekt. Vytvořila jsem knihu z ovoce a zeleniny, která byla spíše artefaktem než klasickou knihou. Navázat dále studiem v ateliéru Intermediální tvorby se tak zdálo jako logické východisko. V prvním magisterském ročníku jsem pak vytvořila dílo Inside Out, které bylo objektem, ale zároveň v sobě neslo interaktivní složku. Poté však přišla pandemie, která vše zkomplikovala. Tvořila jsem v ústraní na chalupě v horách. Ovlivněna okolní přírodou, které jako by se panika z rychle šířícího se viru netýkala, jsem se uchýlila k malbě a kresbě. Zaměřovala jsem se primárně na barvu, texturu a na kompozice, které často vycházely z přítomné horské krajiny.

Další důležitou kapitolou byla roční stáž na Umprum v ateliéru keramiky, kde jsem v průběhu druhého ročníku měla možnost objevovat a do hloubky zkoumat hmotu. Do mé tvorby to přineslo fascinaci materiálem a jeho všudypřítomností. Jelikož jsem si však byla stále vědoma toho, že můj domovský ateliér je intermediální, rozhodla jsem se druhé klauzurní zadání zpracovat formou akce. Crossing River je souborem akcí, při nichž jsem se pokoušela o přebrodění rozvodněných řek. Reagovala jsem tak na život v dávných dobách, kdy bylo třeba pro překonání živlu vody něco obětovat. Zároveň jsem tím chtěla poukázat na to, jak je dnešní doba bez hranic a jak se lidstvo snaží větším osobním obětím vyhnout.

V tuto dobu sílila potřeba vypořádat se s tím, že se ze dne na den může škola zavřít a já znovu nebudu mít prostor pro tvorbu a setkávání. Měla jsem nutkání pracovat s touto nucenou transformací osobního prostoru tvůrčím způsobem. Dostala jsem možnost strávit tři týdny ve Studiu Bubec, kde jsem v rámci rezidence vyvstala potřebu promítala do svých geometricky abstraktních obrazů skrze způsob stavění kompozice a zvolené barvy.

Tou dobou se již zrodila prvotní myšlenka diplomové práce. Prapůvodním záměrem, který mě nakonec dovedl k volbě tématu, bylo vytvoření materiálového povrchu. Mělo se jednat o ohraničené klidné místo, které by sloužilo k odpočinku. Jinak řečeno, vytvoření místa pro koncentraci, kontemplaci a zastavení se. Prostor pro směřování k sobě. Z konkrétní vize jsem z důvodu technologické náročnosti nakonec upustila, ale jistá vize přetrvávala. S novým semestrem a s příchodem mateřství jsem se potřebovala přeorientovat k sobě samé. To byl samozřejmě nevyhnutelný moment, jelikož tvořit nový život souběžně s uměleckým dílem a nezrcadlit jedno v druhém je nemožné.

Téma a důvod jeho volby

K volbě tématu Interaktivní environmentální projekt jsem došla, jak jsem již naznačila, postupně skrze upevňování své vlastní umělecké identity. Vycházela jsem především z dosavadních zkušeností s materiálem, prostorovou tvorbou a malbou. Diplomová práce je vyústěním potřeby vycházet z aktuálních osobních témat, ty kriticky zpracovávat a přitom propojovat různá média. Zároveň v sobě nese neustálou snahu o prohloubení znalostí a orientování se v současném kulturním dění.

Za dobu magisterského studia jsem si sama v sobě definovala, co pro mě intermediální tvorba vlastně znamená. Je to pro mě možnost nahlédnout a pojmenovat problém z více stran a možnost přivést do plochy hmotu. Téma interaktivní environmentální projekt je jakýmsi významovým rozcestníkem, ze kterého se dá vydat různými směry. Environment v umění je jisté uměle vytvořené prostředí. Tento termín hlouběji vysvětluji v kapitole věnující se procesu tvorby díla. Nad interaktivitou se dá uvažovat tak, že vlastně není umění, které by nebylo interaktivní. Bez kontaktu s divákem*čkou umění vlastně neexistuje. Tato úvaha mě dlouhou dobu provázela. Díky ní jsem došla k vizi, že má práce

bude interaktivní tímto nadneseným způsobem, ale také fyzicky. Mým cílem bylo vytvořit prostředí, tedy environment, ve kterém člověk bude interagovat primárně svou přítomností, stane se tak součástí uměleckého projektu.

Ve svém díle pracuji se dvěma druhy transformace. S vnitřní a vnější.

Jednak se vyrovnávám s vnějšími vlivy, které přetváří náš prostor. S těmi pracuji pomocí vytvoření místa, které je stabilní a nabízí zdánlivou izolaci od okolí. Tato nutnost vznikla již v době, kdy se celý svět začal potýkat s pandemií a s neustálou úpravou pravidel kam se smí a kam ne. Pojem osobní prostor mutoval, stejně jako samotný virus. Ve vzduchu panoval neklid z nejistoty co bude dál a bylo málo kam se před ním schovat. Když už se vše začalo vracet k normálu, přišla další změna.

„Mateřství ovlivňuje tvou práci proto, že ovlivňuje celé tvoje bytí-tělo, mysl, srdce i duši.“¹ Příchod mateřství s sebou nese změny psychické i tělesné, vnější i vnitřní, a to v častějších a nepředvídatelnějších vlnách, než umí pandemie. Tělo i mysl matky se připravuje, proměňuje a přizpůsobuje, ale uvnitř ní je svět, který nezná shon ani karantény. Pro dítě je vytvořeno místo pro vývoj, soukromí, teplo a bezpečí. Já skrze své dílo poskytnu divákovi své Lúno, které je nedotknutelné a jedinečné, vybavené klidem a časem sama na sebe.

V tomto směru mě podstatně ovlivnil přístup umělkyně Dariny Alster, která v rozhovoru pro knihu *Milk and Honey* Kateřiny Olivové řekla: “Vycházím z konceptu multitěla, kdy jsme všichni propojeni, kdy jsme jedno, podobně jako v těhotenství.”² Tato věta je zásadní, jelikož velmi dobře zachycuje význam sdílení ve vztahu mé diplomové práce a diváka. Jednoduše řečeno, dílo Lúno je znázorněním mého vlastního lúna. Je to magické prostředí, kde probíhá jedna z nejpozoruhodnějších a nejsložitějších transformací v životě člověka. Je to právě ono místo, kam se dá schovat.

¹ OLIVOVÁ, Kateřina. *Milk and Honey*. Praha, AVU, wo-men, 2020. ISBN 978-80-88366-00-3, ISBN 978-80-907641-4-9 (Joan Snyder v dotazníku pro text Myrel Chernuck a Deny Shottenkirk (2001, s. 206-207)

² OLIVOVÁ, Kateřina. *Milk and Honey*. Praha, AVU, wo-men, 2020. ISBN 978-80-88366-00-3, ISBN 978-80-907641-4-9

Proces přípravy

Bylo pro mě důležité čerpat ze zkušeností žen a matek umělkyně. Jak z důvodu upevnění názoru, že mateřské umění není na obtíž, ba naopak, je velmi potřebné pro růst společnosti, tak i proto, že tato tematika hraje v mé práci hlavní roli. Mateřské umění, které je uvědomělé nemůže být nikdy plytké. Inspirovala jsem se ženskou tvorbou. Šlo mi primárně o nalézání paralel a kontextů mezi mou prací a jejich výtvarným působením.

Pro přípravnou fázi práce byla významná, mimo jiné, kniha od Kateřiny Olivové *Milk and Honey*, kterou jsem již zmínila. Autorka v knize zpovídala třicet pět matek a otců z uměleckého provozu. Rozhovory jsou hodnotnou sondou do soukromí jednotlivců. Zde se mísí rozličné názory a témata, individuální přístupy k mateřství v kombinaci s uměleckou praxí. V této knize jsem nacházela utvrzení, že promítání mateřství do umění je nevyhnutelné a zároveň nepostradatelné a krásné. Velmi trefně tuto problematiku zpracovala Darina Alster svou výstavou v roce 2013, kterou nazvala *Laktační umění*. Reagovala tím na mnohá upozornění lidí z okolí, aby nezačala dělat “to hrozné laktační umění”. Sama zároveň věděla, že není možné vyhnout se promítání zkušenosti s mateřstvím do její tvorby. Konkrétně mě ovlivnilo dílo s názvem *In Utero*. Tento latinský termín se používá v medicínském prostředí v kontextu s těhotenstvím a tím, co se při něm děje v děloze s plodem. Umělkyně si lehla, v poloze v jaké je dítě v děloze, na červeně povlečenou peřinu a měla kolem sebe hadičku, připomínající pupeční šňůru. Výsledný dojem je intenzivní také protože Darina byla v tu chvíli těhotná, zatímco sama sebe umístila jako dítě do “dělohy”. V tomto díle je bez pochyby vidět síla práce s paralelami, kterou u umělkyně často vnímám. Bádala jsem také v publikaci *Mezera*, která mapuje současné české umění od roku 1990 až do roku 2014.

Mnoho současných autorek skrze svou praxi pracuje s tématy, které ve společnosti vzbuzují vášně nebo se jedná víceméně o nepopulární každodenní realitu rodičovství. Ať už jde o *Kojící guerillu* či výstavy jako byla *Hands Free Breast Pump* (2011) či *Umění porodit* (2006, 2007 a 2011). Tyto akce působí inkluzivně a podpůrně a vytváří stále pevnější platformu nejen pro nastávající matky umělkyně, ale také pro otce umělce.

Z jiného pohledu na téma velmi souzním také s Andreou Zittel a jejími A-Z Escape Vehicles (1996). Umělkyně vytvořila sérii karavanů, které mohou sloužit svým uživatelům a uživatelkám jako úkryt “Jsou to konstrukce podobající se mobilním automobilovým přívěsům, které mají, jako ostatně mnohé další její kusy nábytku, kola a mohou se teda pohybovat. U těchto ”únikových přívěsů“ však nejde ani tolik o cestování na vzdálení místa, jako spíše o cestu do nitra, o cestu do vysněných rájů.”³ I já se snažím vytvořit možnost cesty do nitra. Jak již zmiňuji v důvodech volby tématu, záměr mého díla je také poskytnutí klidu a bezpečí v přenesené podobě nedotknutelného doupěte mateřského lůna. Cesta do nitra pro mne vede skrze klid a bezpečí.

Proces tvorby

To, jak bude výsledné dílo vypadat dlouho nebylo jasné. Měla jsem však utkvělou představu jistého principu, který bude práci prostupovat. Forma se měnila, ale obsah se v zásadě nezměnil. Záměrem bylo vytvořit prostředí, které je stabilní a dává odpočinout. Místa ve kterých se pohybujeme jsou často fluidní a nutí nás interagovat tak, že z nás čerpají a moc nám nevrací. Přišla snaha o vytvoření prostoru, který nabízí, neovládá, naopak chce být užíván dle libosti diváka*čky.

Ve výtvarném umění je environmentem myšleno uměle vytvořené multimediální prostředí. Dílo je souborem audiovizuálních, haptických a jiných vjemových částí. Současně často vybízí k interakci pozorovatele*ky. Prostor s divákem*čkou komunikuje.⁴ Poprvé jsem cítila silné propojení s environmentem na výstavě Ceny Jindřicha Chalupického v roce 2018. “Adéla vytvořila na výstavě intimní prostor připomínající jurtu, kde vybízí diváky ke kontemplaci.”⁵ Jednalo se o jakousi jurtu, ze které sálala tradice, syrovost a napojení se na kořeny, ale také archetypy vyhnané do extrému. Prožitek z celé výstavy a konkrétně z díla Adély Součkové se ke mně po pár letech vrátil a pomohl mi stanovit si formát objektu.

³ GROSENICK, Uta. *Ženy v umění: Women artists : 20. a 21. století*. V Praze: Slovart, 2004. Ikony. ISBN 80-7209-626-5.

⁴ Environment – Wikipédia. [online]. Dostupné z: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Environment>

⁵ Výstava Ceny Jindřicha Chalupického 2018 | SJCH. Společnost Jindřicha Chalupického | SJCH [online]. Dostupné z: <https://www.sjch.cz/vystava-cena-jindricha-chalupeckeho-2018/>

Proces tvorby musel být na druhou stranu také intuitivní, jelikož to mu z mého pohledu dodávalo autentičnost. Experimentovala jsem s látkou a s tvary, do kterých jsem ji modelovala. Finální tvar, který z pokusů vzešel, je prostý, kuželovitý a působí trochu jako zavěšený stan či týpí. Vizuální inspirací pro mě byla také výstava, kterou jsem zaznamenala až zpětně v online prostředí. Výstava měla titul *From Transhuman to South Perspectives* a konala se v roce 2016 v Rowingu.⁶

Stejným vlivem byl také katalog výstavy *Umění porodit*⁷, na který jsem narazila náhodou při hledání vhodných zdrojů pro rešerši k práci. Obě tyto výstavy se dotýkaly, mimo jiné, tělesnosti a lidské identity. Zapůsobily na mě často použitým materiálem či prostorem působícím na diváka. Díky širokému rozsahu zastoupených médií na obou výstavách jsem se měla možnost nechat ovlivnit v dalším postupu tvorby svého vlastního díla. Vznikla tak fúze těchto inspirací, která se otiskla do vizuální stránky mé práce.

Při malbě se vždy soustředím na kompozici, barevnost a způsob nanášení barvy. Často hraje roli nějaký rytmus a celková flow. Velmi vlastní je je mi práce s akrylovou barvou, akrylovými fixami, spreji a olejovými pastely. Ráda využívám při malbě celé tělo. Běžně volím formát, který vyžaduje zapojení celého pohybového aparátu, jelikož tehdy mám pocit úplného ponoření se do tvůrčího procesu. U Lúna tomu nebylo jinak, navíc ještě větší formát než kdy předtím znamenal novou výzvu. Zvolená barevná paleta u díla je záměrná, přesto jsem se snažila vytvořit si i prostor pro improvizaci. Tím, že jsem látku nejprve namočila, jsem vytvořila podmínku pro hru s náhodou a intuitivními rozpíjejícími se zásahy do celkového obrazu.

Červená barva a její odstíny, které v díle převažují, znázorňují syrovost prostředí uvnitř ženy. Jsou to barvy zatížené symbolikou a především jsou nedílnou součástí mateřství. “Být matkou bez krve nejde.”⁸ Bylo téměř nevyhnutelné zahalit Lúno do červené. Barva krve, kůže a životní síly je pro mě nejlépe zachytitelná skrze tyto barvy.

⁶ *From Transhuman to South Perspectives at Rowing – Art Viewer*. Art Viewer [online]. Copyright © 2014 [cit. 24.04.2022]. Dostupné z: <https://artviewer.org/from-transhuman-to-south-perspectives-at-rowing/>

⁷ SOVOVÁ, P.: *Umění porodit*. 11 s. ; Seznam vystavených prací. 1 skládačka. V Praze: Hnutí za aktivní mateřství, 2006. ISBN 80-239-7183-2

⁸ OLIVOVÁ, Kateřina. *Milk and Honey*. Praha, AVU, wo-men, 2020. ISBN 978-80-88366-00-3, ISBN 978-80-907641-4-9

Snažila jsem se pozastavit, zavřít oči a uvažovat o tom, jak to vlastně v břiše u matky vypadá. Chtěla jsem se napojit na to dítě, které je uvnitř mě a vykreslit si nějaké vizuální vzpomínky. Vnímala jsem, jak ke mně proudí hlavně pocity lásky a klidu a také určitý druh radosti. I to jsem se snažila promítnout do maleb na stěnách díla. Přitom jsem to vše dělala i s vědomím toho, že vytvořený environment má sloužit především k chvilkovému pozastavení a rozjímání.

Lúno představuje poměrně světlé prostředí, což je důležité, protože jsem rozhodně nechtěla navodit pocit stísněnosti v temnu. Chtěla jsem aby k diváku proudil nějaký zdroj světla, ať už přirozený nebo umělý. Kůže je orgán do jisté míry průsvitný. Navíc skrze kůži lze vidět vrstvy, linie a různé neopakovatelné originální kompozice. I toto vědomí mě dovedlo k finální volbě materiálu. Látka díla má na sobě různé vzory, kroutí se a láme, stejně jako lidská kůže. Navíc stejně tak jako třeba hlína i látka umí dle mého názoru představit schopnosti ženského těla, jeho možnosti a jeho sílu. Člověk, který se nachází v Lúně, může i nemusí tyto detaily vnímat, nicméně tam nenápadně své místo zaujímají.

V procesu tvorby i v samotném díle jsem se snažila propojovat symboliku s popisností. Proto jsme obklopeni jakousi nástěnnou malbou rozličných tvarů a energií, ale také různými visícími chlopněmi, vaky a šňůrami, které velmi konkrétně připomínají orgány v těle. Na některé významy je poukázáno prosvítajícím světlem nebo zvukem a na některé kresbou linek nebo barevných ploch. Soustředit se můžeme na jednotlivé části nebo se můžeme ponořit do toho všeho naráz.

Existují různé aplikace a generátory relaxačních zvuků, jako je zvuk bouřky, deště, moře či tlukotu srdce, které pomáhají s relaxací, meditací, ale také usínáním. Touto cestou se svým způsobem vracíme zpět do prenatálního stavu. Dítě v děloze ve druhé polovině těhotenství už slyší vnější zvuky, sice k němu doputují v jiné formě, ale i tak na ně může reagovat. Chtěla jsem tento poznatek do práce také zahrnout. Zkoušela jsem sama nahrát různé zvuky z izolovaného prostředí. Mikrofon jsem balila do různých materiálů, pak jsem mluvila a pouštěla hudbu a porovnávala výsledné nahrávky. Snad nejvíce se mnou souzněla nahrávka z pod vody. Tu jsem porovnávala a zkombinovala s jinými zvuky bílého šumu a vytvořila jsem tak unikátní zvukovou stopu, která je součástí díla.

Abych přiblížila, co bílý šum je, budu parafrázovat dětskou spánkovou poradkyni Annu Růžičkovou. Je to jednoduší zvuk o určité frekvenci, který umí odbourat rušivé zvuky, jako

je třeba křik z ulice, vrznutí podlahy v bytě a podobně. Nahrávky bílého šumu se používají při zklidňování a uspávání miminek, jelikož jistý druh tohoto zvuku poslouchali po celý svůj pobyt v bříše matky a jsou na něj tedy zvyklé.⁹ Rozhodla jsem se zvuky použít, protože působí meditativně a mé dílo Lůno doplňují. Člověk nemá tendenci snažit se rozklíčovat, co slyší, ale nechává na sebe zvuky působit.

Popis díla a technologická specifika

Lůno je ve své podstatě závěsný látkový stan nebo vak, do kterého lze vstoupit, posadit se či lehnout si a nechat na sebe působit prostředí, které vytváří. Divák*čka má možnost poslouchat zvuky bílého šumu a nechat k sobě proudit světlo skrze pomalované stěny díla. Přestože prostor Lůna pojme více lidí, nejlépe zapůsobí při individuální prohlídce. Základnu tvoří kruh o obvodu necelých osmi metrů. Celý objekt je přibližně tři metry vysoký, přičemž vnitřní prostor je zmenšen o velikost všitého vaku, který má mimo jiné také praktickou funkci, jelikož ukrývá kabely a reproduktory. Elektronika tak nenarušuje celkový dojem z vnitřního prostoru Lůna. Konstrukce je díky jednoduchému principu zátěže v podobě odnímatelné trubky po obvodu základny vaku lehká a poměrně snadno instalovatelná.

Nainstalované dílo je mírně rozměrově náročné, ale má potenciál fungovat ve větším prostoru i s jinými uměleckými výtvy. Nutno podotknout, že se Lůno nehodí do exteriéru, jelikož by mohlo dojít k jeho poškození. Dílo počítá s prostorem, který je přirozeně osvětlen. V případě, že by bylo instalováno v temné místnosti, dá se zvenčí osvětlovat tak, aby byly stěny prosvíceny a ukázala se tak kompozice barev a linek malby. Dílo je také skoro bezodpadové. K vzniku byly použity převážně látky z druhé ruky či z jiných projektů a odřezky využity jako výplně. Zdokumentovaný proces vzniku je spolu s výslednou podobou Lůna i doprovodnou audiostopou přiložen jako příloha k tomuto dokumentu.

⁹ Během noci se miminko může probudit i šestnáctkrát, je to normální, říká dětská spánková poradkyně | Radio Wave. *Radio Wave* [online]. Copyright © 1997 [cit. 24.04.2022]. Dostupné z: [https://wave.rozhlas.cz/behem-noci-se-miminko-muze-probudit-i-sestnactkrat-je-normalni-rika-detska-8713657](https://wave.rozhlas.cz/behem-noci-se-miminko-muze-probudit-i-sestnactkrat-je-normalni-rika-detska-spankova-8713657)

Přínos práce pro obor

Lůno je dílem, které je intermediální. Propojuje jak malbu a kresbu, tak práci s materiálem a smyslovými vjemy. Dílo funguje samo za sebe, ale zároveň nese potenciál pro další umělecké zkoumání. Ať už pro performativní či jiné akční využití nebo i teoretické bádání. Přináší také do diskuze tematiku mateřství a ženství což cítím jako velmi potřebné. Budiž to impulz pro další možný přínos pro české intermediální umění.

Resumé

Jako umělci*kyně máme velkou výsadu v tom, že se s osobními, společenskými i jinými tématy, které nás zrovna pálí, můžeme vyrovnávat tvůrčím způsobem. Tato diplomová práce se potýká s tématem transformace. Proměna prostoru, těla či stavu volá po odpovědi v podobě bezpečného stabilního prostoru, který tyto zásahy obrazně reflektuje. Vzniká unikátní enviroment, který divákům*čkám poskytuje nedotknutelné útočiště podobně jako to umí mateřské lůno. V této práci jsem měla příležitost propojit více tvůrčích přístupů a vytvořit tak dílo, které vychází z mé dosavadní umělecké zkušenosti a posouvá ji zase o krok dál.

As artists we have the privilege to tackle personal, social or other topics that resonate with us through creative expression. This diploma work focuses on the theme of transformation. The transformation of space, of one's body shape or state of being calls for an answers in the form of a safe and stable space that visually reflects these interferences. Here we have a unique environment, providing an untouchable hideout, similar to a mother's womb. Through this work I had the chance to connect various art forms and make something based on my previous art experiences and move forward as an artist.

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

OLIVOVÁ, Kateřina. Milk and Honey. Praha, AVU, wo-men, 2020. ISBN 978-80-88366-00-3, ISBN 978-80-907641-4-9

GROSENICK, Uta. *Ženy v umění: Women artists : 20. a 21. století*. V Praze: Slovart, 2004. Ikony. ISBN 80-7209-626-5.

SOVOVÁ, P.: Umění porodit. 11 s. ; Seznam vystavených prací. 1 skládačka. V Praze: Hnutí za aktivní mateřství, 2006. ISBN 80-239-7183-2

LINDAUROVÁ, Lenka, PROCHÁZKOVÁ, Bára, ed. Mezera: mladé umění v Česku 1990-2014. V Praze: Společnost Jindřicha Chalupického, 2014. Magnus art (Yinachi). ISBN 978-80-905317-3-4.

Internetové zdroje:

Environment – Wikipédia. [online]. Dostupné z: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Environment>

Výstava Ceny Jindřicha Chalupického 2018 | SJCH. Společnost Jindřicha Chalupického | SJCH [online]. Dostupné z: <https://www.sjch.cz/vystava-cena-jindrucha-chalupeckeho-2018/>

From Transhuman to South Perspectives at Rowing – Art Viewer. Art Viewer [online]. Copyright © 2014 [cit. 24.04.2022]. Dostupné z: <https://artviewer.org/from-transhuman-to-south-perspectives-at-rowing/>

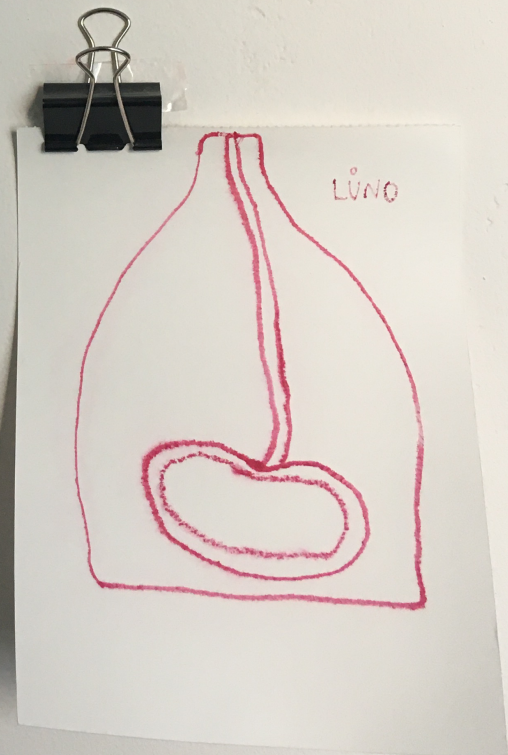
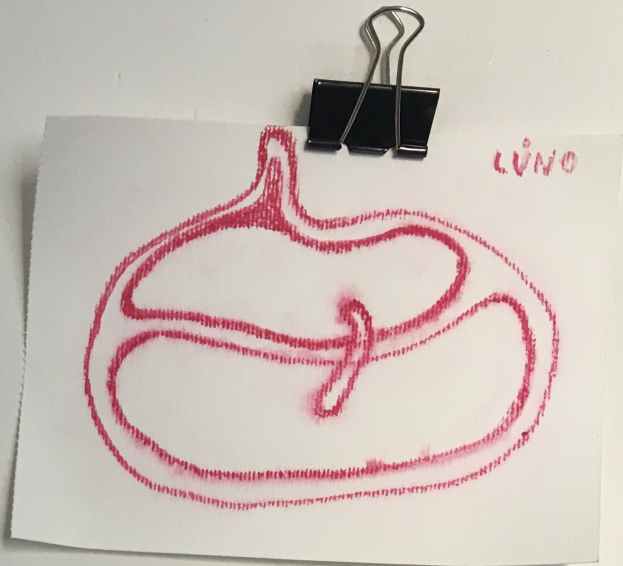
Během noci se miminko může probudit i šestnáctkrát, je to normální, říká dětská spánková poradkyně | Radio Wave. *Radio Wave* [online]. Copyright © 1997 [cit. 24.04.2022]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/behem-noci-se-miminko-muze-probudit-i-sestnactkrat-je-normalni-rika-detska-8713657>

Přílohy

Skici a návrhy

Proces přípravy objektu

Objekt a detaily

Internetový odkaz na audio stopu, která je součástí díla Lúno:

<https://soundcloud.com/michaela-fojtu/white-sound-stereo>

